Atom TM'in yüksek çözünürlüklü aklı

Uwe Schmidt yeni albümü 'HD'de savrulmuş bilgi yığınlarından sanat eserleri yaratıyor

Pınar Üzeltüzenci

'Bir kişi tarafından sevilmemek hoş olmayabilir ama yanlış bir çevre tarafından sevilmek de kesinlikle çok daha kötü bir şey' diyor Uwe Schmidt (yani Atom Heart, ya da Atom™ ya da Señor Coconut). 44 yaşındaki Alman prodüktör neredeyse 20 yıldır her albümüyle biraz daha evirdiği elektronik müzik tarihindeki esaslı heykeltıraşlardan biri. Farklı isimler altında, farklı türlerde o kadar çok sayıda yayımlanmış kaydı var ki, saymak imkansız. Atom TM olarak yaptığı 9 albümden 9.cusu, bu ay yayımlanacak 'HD' albümü ile birlikte artık tamamen bu isimle devam etme kararı da alan Schmidt, bir tür sert müzikal hiciv olarak görülebilecek 'HD'de pop müziği, ana akım medyayı eleştiriyor ve insanların bazı müziklere maruz kalmaya zorlanmalarına dikkat çekiyor. Albümün sound'u da içeriği gibi sert ve insanda o ya da bu şekilde (kalkıp evin içinde dolaşmak gibi bile olabilir) tepki verme istediği yaratıyor. Detayları kendisine sorduk, o da son derece kibar ve net şekilde cevapladı.

bstp: 'HD' albümünü bitirmek 8 senenizi almış. Bu arada bir yandan da devamlı olarak yeni albüm yayınlıyordunuz. Aynı zamanda bu albüm üzerinde mi çalışıyordunuz?

Uwe Schmidt: 'HD' aslında farklı bir albümdü başlarda, adı da 'Hard Disc Rock' olacaktı. 2005 yılında üzerinde çalışmaya başladım, yıllar içinde çeşitli nedenlerle yarım bıraktım. 'Hard Disc Rock'tan sadece 3 parça 'HD'ye girebildi, diğer parçaların çoğu 2012 yılında kaydettiğim farklı besteler. Albümün arkasında belirli bir konsept var mı emin değilim, bir takım müzikal fikirler ve estetik kaygıları takip ettiğini söylemek daha doğru olur. 'Pop müzik' gibi bazı konuları işliyor evet ama aynı zamanda 'elektronik müzik' denen şeyin asıl anlamını da sorguluyor. Aslında elektronik müzik 'elektrikle yapılan orijinal müzik' demek ki şarkılar birlikte bütün bir mana yaratacak şekillerde geliştiler ve 'HD'yi oluşturdular. Bir önceki 10 yıllık dönemle karşılaştırıldığında yeniden saf elektronik tınılara olan ilgimin arttığı bir süreçteyim; yani 2005 yılına kadar izlediğim eklektik müzikal yola nazaran daha saf bir şeyler peşindeydim. O zamanlar işte, albümdeki ilk parçalar üzerinde tekrar tekrar çalıştım, bazılarını saf dışı bıraktım vs. Genellikle birçok işim üzerinde hep paralel bir yol izleyerek çalışırım ve 'HD'de de istisna olmadı. Hard drive'ım içinde, 15 yıldır yanımda taşıdığım yarım kalmış işler var. Zaman içinde hepsi yerini buluyor.

bstp: Sözlerin çoğunluğu karanlıklaşıp hatta 'Stop (Imperialist Pop)' parçasında olduğu gibi sertleşebilse de aslında genel olarak 'HD'de sound açısından epey neşeli bir ruh hali söz konusu gibi. Katılıyor musunuz? Bu bilinçli bir seçim miydi?

Schmidt: Evet! Çok doğru bir tespit. 'HD'nin genel ruhunun pozitif olmasını özellikle istedim ama aynı zamanda bu pozitiflik 'çöküş' ya da daha genel anlamda 'kriz'le alakalı. Sadece müzikte değil, bunun çok daha ötesinde, her şeyin yavaş yavaş çözüldüğü, yok olduğu ve şiddetli bir şekilde değiştiği bir zamanda yaşıyoruz. Çoğu insan için bu, yok olanların ardından şikayet etmek ya da üzülmek için bir bahane. Ben bu duruma olumlu bir açıdan bakmaya karar verdim, yani 'tabula rasa'cı bir açıdan. Durumu, fazlasıyla yenilikçi bir takım şeyleri öne sürmek için harika ve heyecan verici bir fırsat olarak görmeye. Yani sorunun cevabı evet, bu bilinçli bir seçim, dünyanın şu anki haline karşı benim çok içsel tavrımı yansıtıyor tamamen. Bana göre albümdeki sertlik ve eleştirellik, herhangi bir olumlu hissi bertaraf etmiyor.

bstp: 'Imperialist Pop'ta medyanın müzik üzerindeki kontrolünden bahsediyorsunuz. Peki sizin 'iyi pop müzik' tanımınız nedir? Ana akım müzik dinliyor musunuz hiç?

Schmidt: Hayır, genellikle ana akım müzik dinlemiyorum ama elbette gündelik hayat içerisinde bu müziğe maruz kalmamak imkansız. Yani bir açıdan evet pop müzik dünyasında neler olup bittiğinden haberdarım ve dürüst olmak gerekirse manzarayı çok üzücü ve iç karartıcı buluyorum. Şimdilerde özellikle, 'pop' olarak değerlendirdiğimiz şeyin aslında gerçeklikten çok uzak bir taklit olduğuna daha çok ikna oluyorum. Kapitalizm sonrası şirketler tarafından kapitalist dünya için hazırlanan reklam filmlerine benziyorlar. Artık kimsenin inanmadığı değerleri ve belirli bir gerçekliği yücelten parlak bir yüzey gibi adeta. Popüler olduğu için hala 'pop' tabii, halkın üzerine medya tarafından fırlatılıyor temelde ama 'populus' yani çoğunluk seçtiği için 'pop' değil, zorla maruz kalındığı için 'pop'. Elbette bütün bunların arasında nadiren iyi bazı müziklere de rastlanılıyor ama benim için asıl nokta bu değil. Benim demek istediğim, 'pop' müzik olduğunu sandığımız şeyin aslında bambaşka bir şey olduğunu ve tamamen yok olması gerektiği.

bstp: O halde albümün çokça ana akım müzikten de ilham aldığını söyleyebilir miyiz? Bozulmuş vokaller, heavy metal gitarları ve sözler biraz buna işaret ediyor olabilir mi?

Schmidt: Benim müziğim kesinlikle bilinçli bir şekilde dinlediğim her türlü müzikten etkileniyor. Buna pop da dahil. Benim için önemli olan müzikal fikirler, aklıma takılan saf müzikal kodlar yani. Bunun ötesine geçen sınıflandırmalara genelde takılmıyorum. Örneğin sevdiğim ya da sevmediğim bir şarkı 'ana akım' ya da 'yer altı'na ait olabilir, benimle iletişime geçen şey ise şarkıdaki müzikal fikirdir ve bu fikir yaptığım herhangi bir işte kendisini o ya da bu şekilde gösterebilir. Teorim, her bir insanın ve onların 'bireyselliği' olarak gördüğü şeyin temelde son derece karmaşık birer bilgi yamasından başka bir şey olmadığı şeklinde. Mesela 'İstanbul' dediğim zaman aklımda bir imaj ve bir fikir var, nereden geldiğini, çoğu zaman bilmiyorum. Ama bütün varoluşumuz ve dış dünyayı algılayış şeklimiz bu bilgi parçacıklarından oluşuyor. Onları doğduğumuz andan itibaren içimize çekiyoruz, bazılarıyla bizi besliyorlar, bazılarını ise biz kendimiz emiyoruz. Ben yaptığım işi, bu içsel bilgi yığının sürekli biçimde edit'lenmesi olarak görüyorum. Yani müzik, insanlara gönderdiğim ve onların içsel bilgi yığınlarıyla etkileşen bu yamalarla bir çeşit yüzleşme aslında.

bstp: Peki ana akım müzik dünyasında son zamanlarda neler oluyor gibi bir araştırma yaptınız mı?

Schmidt: Dediğim gibi, aktif bir şekilde bu müziklerle ilgilenmiyorum, TV izlemem, radyo dinlemem ya da çok fazla basılı ya da dijital haber organıyla da ilgim yok. Bütün bunlarla uğraşmak gereksiz çünkü söyledikleri çoğu şey zaten 'di'li geçmiş zaman'. Medya bize, 'şimdiki haber' diye birilerinin geçmişinin haberini yapıyor ve bunun neredeyse hiçbir değeri yok. Genelde, her yerden gelecek bilgiyle ilgilenirim, bilginin değerli olduğunu bana ispat

Uwe Schmidt yeni albümü 'HD'de savrulmuş bilgi yığınlarından sanat eserleri yaratıyor

uğraşmak gereksiz çünkü söyledikleri çoğu şey zaten 'di'li geçmiş zaman'. Medya bize, 'şimdiki haber' diye birilerinin geçmişinin haberini yapıyor ve bunun neredeyse hiçbir değeri yok. Genelde, her yerden gelecek bilgiyle ilgilenirim, bilginin değerli olduğunu bana ispat etmesi lazım. Bu 500 ya da 10 yaşındaki bilgiler için de geçerli. Komik bir şekilde ana akım medyayla da sürekli yüzleşir haldeyim, mesela havaalanları, süper marketler vs gibi yerlerde. Bu şekilde de etrafımı saran dünyayla ilgili güncelleniyorum. Bir bunlara bakıyorum, bir de Albrect Dürer tablosuna ya da Stanley Kubrick filmine; hepsi benim için aynı şey aslında. Ben sadece bu ana akım dünyada yaşamak zorunda kalan insanlar için üzülüyorum çünkü etraflarını saran o şeyler aslında 'işkence'ye en yakın kavramlar aynı zamanda.

bstp: 'Music is Better Than Pussy' albümünüz de dans müziği prodüksiyonunun 'sözüm ona' yaratıcı yapılış süreciyle ilgili bir eleştiriydi. Tepki eylemi, yaratıcılığınızın önemli bir parçası haline geliyor diyebilir miyiz?

Schmidt: Benim için her şey her zaman 'etki' ve 'tepki'den ibarettir. İlgimi çeken şeyler, tepki verdiğim şeylerin tersine, anlaması çok daha zor şeyler ve bu yüzden onları mesele haline getirmiyorum. Ama bir Alman olduğum düşünülürse, doğuştan eleştirel olduğumu da söyleyebilirsiniz (gülüyor). Bilmiyorum belki iyi belki de kötü ama olaylara tepki vermeyi, hala eğlenceli ve pozitif bir eylem olarak görüyorum ben. Beni canlı ve meşgul tutuyor. Başka bir sebebi de, yaratıcı bir insan olarak, hatta belirli bir repütasyona sahip bir insan olarak, yıllar içinde insanlar, durumlar, tanımlar, sınıflandırmalar ve bunun gibi şeyler üzerinize yapışıyor. Hiçbir zaman bilinçle seçmediğiniz ilişkiler gibiler, durduk yere bir insan, bir vampir ya da bir durum, bir stil, sizin izniniz olmadan hayatınıza girmiş oluyor. Tepki vermek bunları üzerinizden silkelemek için gereken önemli bir mekanizma. Son 20 yılda başıma çok geldi, aniden hiçbir ilgimin olmadığı bir takım insanlarla, bir 'sahne'yle, ya da müzikal sınıflandırmayla ilişkilendirildim. Bir kişi tarafından sevilmemek hoş olmayabilir ama yanlış bir çevre tarafından sevilmek de kesinlikle çok daha kötü bir şey. Ben hayatımı şekillendirmek ve ona doğru dengeyi vermek konusunda çok ama çok bilinçliyim. Hayatıma izinsiz girmiş şeyleri silkelemek konusunda da çok katiyim. 'Music is Better Than Pussy' albümüm de işte bu bazı şeyleri 'hayatımdan çıkarma' ve onlara mesafe almayla ilgili bir kayıt. Yanlış şeyler ve kişilerle olmaktansa yalnız olmayı tercih ederim.

bstp: Eleştiri yaparken, hem müzikal hem de şarkı sözü anlamında 'ironi' ve 'içtenlik' kavramlarını ne kadar kullanıyorsunuz peki?

Schmidt: İroni bana kalırsa, içerikten ziyade 'stil' dünyasına ait bir kavram. Ciddi bir şeyi hafif gülümseyerek söylemek gibi. Bu açıdan 'sarkazm'dan farklı. Bu arada bir nevi oyun sayılabilecek müzik hakkında konuştuğumuzu unutmayalım. Bir şeyler söylerken ve kelimeleri kullanırken, oyundan faydalanılabilir diye düşünüyorum. Yani bazı şeyleri göz kırparak da kırpmayarak da söyleyebilirsiniz. Ama içtenlik sadece üslup ile ilgili değil, bağlamla da ilgili bir şey. İroni ve içtenliğin ikisi de, aynı anda, herhangi bir çelişki yaratmadan kullanılabilir. 15-20 sene boyunca, aptalca olarak nitelendirebileceğim albümler de yaptım, ölümüne ciddi hatta hazmı çok zor albümler de. Bütün hepsi konusunda bilinçliyim ve çoğu zaman belli bir dereceye kadar bile olsa, dinleyen kişinin nasıl hissedeceğini de biliyorum. Yine de ironik ya da içten olmak gibi kararları verdiğim zamanlarda da işimi asla şansa bırakmadığımı belirtmem lazım.

bstp: Peki 'HD' tam olarak ne demek? Ya da aynı anda 'Hard Disc', 'High Definition' gibi birçok şey mi demek?

Schmidt: İlk başta, Hard Disc demekti ama sonra zaman içinde başka anlamlar da ortaya çıktı, aynen 'high definition' gibi, bir floppy disc terimi olan 'high density' gibi. 'HD'nin iyi bir 'kilit kelime' olduğu düşüncesini seviyorum, aslında kim ne isterse ona inanabilir.

bstp: Albümde Jamie Lidell, Alva Noto ve Jean-Charles Vandermynsbrugge gibi misafir isimler var. Neden özellikle bu isimler? Bu müzisyenler albümün genel haleti ruhiyesine nasıl katkıda bulunuyorlar dersiniz?

Schmidt: Her bir bestenin kendi yolu var ve ortaya çıkması için belirli yöntemlere ihtiyaç duyarlar. İş vokallere geldiğinde de bu böyle. Albümdeki bazı parçalarda nasıl vokaller istediğimi net bir şekilde biliyordum, mesela 'I Love You' parçasında. Yazdığım andan itibaren parçada Jamie'nin sesi olmasına karar vermiştim, ki bu çok uzun bir süre önceydi. Benim kendi başıma asla beceremeyeceğim bir şekilde tahayyül ediyordum vokalleri, bütün parça tamamen Jamie'nin peformansına göre ayarlanmıştı, o da inanılmaz bir iş çıkardı! Aynı şey Jean-Charles Vandermynsbrugge'in konuştuğu 'Pop HD' parçası için de geçerli. Bu parçada Fransızca 'HD' denilmesini istiyordum çünkü bence bu kelime en güzel o dilde tınlıyor. 2012 başlarında Jean-Charles, Santiago'yu ziyaret ettiğinde onu davet ettim ve parçanın ilk miksini dinlettim, temel fikri ona anlattım ve birlikte sözleri yazdık. Alva Noto da, 'Ich Bin Meine Maschine' parçasında programlamada bana yardımcı oldu. Şarkıyı neredeyse bitirmiş olsam da, farklı bir açı ve kaynaktan gelecek bir şeylerin eksikliğini hissediyordum. Alva Noto bu noktada devreye girdi ve vizyonumu tamamlayacak şekilde boşlukları doldurdu.

bstp: Peki 'HD'in canlı versiyonu nasıl olacak? Bütün o şarkı söylemeleriyle vs bir grupla birlikte sahneye taşıyacak mısınız?

Schmidt: Aslında bu bir sürpriz! Ama sahnede tek başıma olacağımı söyleyeyim. Şu an halen canlı setimi hazırlama süreci içindeyim ve sanırım Mayıs, Haziran gibi de hazır olacağım...

bstp: Sosyal medyayla ilgili bir son soru. Artık müzik yaparken sadece 'Atom' adını kullanıyorsunuz. Ama Facebook'taki sayfanız Atom Heart olarak duruyor. Özel bir sebebi var mı?

Schmidt: Evet, artık sadece Atom'um ama Atom Heart da artık üzerime yapıştı ve bundan da memnunum. Aslında Atom Heart eski işlerimi temsil eden bir isimdi. Ama Facebook Atom olarak kaydolmama nedense izin vermedi, herhalde o isimden hoşlanmadı, ben de eski ismimle bir sayfa aldım.